

і в США, Канаді чи Австралії, є складовою різних напрямів навчання. Найпоширенішим варіантом є здобуття освіти в межах спеціальності «Бібліотечна та інформаційна наука» (LibraryandInformationScience).

Останнім часом спостерігається стрімке поширення керування документацією як навчальної дисципліни в системі університетської освіти, що забезпечує опанування знаннями на вищому загальному, теоретичному рівні, вільне вибудовування освітніх модифікацій на середньому спеціалізованому рівні та в рамках післядипломного професійного підвищення кваліфікації.

Усвідомлення необхідності поліпшення керування документацією знаходить відображення в діяльності не лише державних, самоврядних установ, але й різних наукових товариств, спілок, організацій.

Література

1. Блошинська В. Сучасне діловодство: Навчальний посібник / В. Блошинська, М-во освіти і науки України, Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія». – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 319 с.
2. Гомонов О.М. Основні положення Єдиної державної системи діловодства // Архіви України. – 2010. – № 2. – 66 с.

Любаров Ю. Й.,

*магістрант кафедри державного управління і права,
ПВНЗ «Київський університет культури»*

Шуляк С. О.,

*кандидат педагогічних наук, професор з наказу,
кафедри інформаційної бібліотечної та архівної справи,
ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»*

НОВА ПАРАДИГМА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Сучасний парадокс у відношеннях та взаємодіях держави і суспільства як об'єкта та суб'єкта полягає на сам перед в тому, що сформована віками практика управління не відповідає вимогам розвинутих соціальних систем. У випадку, коли суспільство цілком підпорядковане державі, або іншими словами суб'єкт повністю керує об'єктом, не виникає ніяких проблем у формуванні цивілізаційних відносин. В історії є багато прикладів сформованих на цих принципах сталих спільнот. Але з того часу, як самоорганізація суспільства починає займати важливе місце в системі управління та адміністрування, державні методи керування крок за кроком приводять до виникнення гострих суперечностей між громадянами та владою.

Великий поштовх цим процесам дали історичні події, такі як відміна рабства та знищення кріпосного права. З того моменту усталені державні механізми стають гальмами подальшого розвитку громадянського суспільства. Вільна спільнота розвинутої країни починає слугувати себе самій, формуючи самоорганізовану систему. Саме тут і виникають суперечності, суть яких в тому, що держава, яка повинна сприяти соціальним процесам розвитку її

громадян, має управлінську функцію, яка обмежує цей розвиток. Офіційні інститути, базуючись на принципах історичного минулого, руйнують саму сутність самоорганізації та перетворюють відповідні соціальні процеси в управлінські системи. І саме в цих системах держава продовжує грати домінуючу роль у життєдіяльності суспільства в цілому, та кожного громадянина окремо.

Щоб вирішити питання зняття суперечності у взаємодіях між державою (як суб'єктом) та громадянським суспільством (як об'єктом) можливо якщо об'єкт та суб'єкт поміняти місцями. Суспільство повинне стати суб'єктом власних процесів самоврядування, а держава повинна перетворитися на інструмент, завдяки якому ці процеси будуть наповнені необхідними інституційними складовими. Ця ідеальна модель може скластися у тому випадку, якщо самоорганізована соціальна модель суб'єктної людської взаємодії зможе підкорити собі систему державного управління, діючи в суспільних інтересах.

Тому саме суспільний розвиток потребує створення такої парадигми державного управління та адміністрування, яка повинна базуватися на засадах, які принципово відрізняються від сталої системи державного управління. Нові соціально-управлінські та адміністративні системи повинні мати нові форми суб'єктів, які здатні будуть керувати створенням та розвитком засад та механізмів публічного управління. Завдання часу – це створення теоретичних та практичних підходів до питання перетворення державного адміністрування в публічне, оновлення державного адміністрування як такого, яке повинне отримати нову парадигму.

Оцінюючи реальні перспективи напрямку розвитку переважної більшості сучасних держав, науковці роблять висновок про здебільше зростання соціального розриву між суспільством та державою. Процеси трансформації суспільства приводять не до консолідації громади, а навпаки до соціальних руйнацій. Зблизити сучасну державу і суспільство вільних громадян можливо лише через дійсну активізацію громадської діяльності, яка буде спрямована на активну участь суспільства в процесах, які не тільки формують політику держави, не тільки допомагають в її провадженні, але й готують управлінські рішення та здійснюють повний громадський контроль за процесом їх виконання та аналізом результатів такої державної політики. Це і є – демократизація процесів державного управління та адміністрування трансформацій суспільства.

Ніколи в історичному процесі не було збігу істинної суті держави та суспільства. Держава як суб'єкт захищає інтереси одних громадян, не зважаючи, а іноді і нехтуючи потребами інших. Держава завжди стояла по над суспільством, по над громадянами. Держава завжди створює межу між верхівкою, що керує, та тими, хто повинен підкорятися законам та вказівкам політичних та адміністративних еліт. Держава формує правову базу сталих управлінських систем на основі відносин типу «суб'єкт – об'єкт». У той же час суспільство розвивається значними темпами. У первинних формах держав переважна кількість людей була позбавлена усіх прав, а сучасні громадяни

є повністю рівноправні суб'єкти. І саме ця рівноправність ускладнює об'єкт управління – громадянське суспільство, розвиток якого вступає в протиріччя з державою, як суб'єктною формою управління життєдіяльністю людей.

Тому так важко проходять зміни в сфері публічного адміністрування. Тверда, суто ієрархічна форма, притаманна у минулому, поступово змінюється на гнучкі, більш модернові форми. І це не стільки зміна управлінського стилю, скільки зміна ролей владних структур.

Нова парадигма адміністрування вступає в протиріччя та протистоїть фундаментальним основам, які не змінювались протягом століть. Сучасне життя демонструє що традиційна модель адміністрування не відповідає реаліям. І хоча сувора адміністративна система забезпечує чітке виконання приказів, ситуація в світі змінилась і ця модель перестала бути адекватною сьогоденню та його викликам.

Вже стало очевидним те, що розвиток реформ в усіх сферах суспільного життя є неможливим доки не буде реформовано систему публічного адміністрування. Треба якомога скоріше впроваджувати в життя сучасні ефективні моделі публічної адміністрації, створювати умови, за якими робота органів влади буде стабільною та раціональною. Треба також розподілити повноваження та функції органів публічної влади з урахуванням багаторівневої публічної адміністрації процесів.

На жаль на сьогодні в Україні не завершено реформування системи публічної адміністрації, яке було розпочате ще у 1998 р. Реалізована лише частково концепція адміністративної реформи, а це в свою чергу створює значні перешкоди в процесі розвитку держави як правової та демократичної. Треба також зазначити, що сучасна система управління розвитком суспільства в значній мірі не відповідає нормам європейського союзу, що не дає надію на перспективу скорішого вступу до ЄС.

Розроблений у 2005 р. проект Концепції реформування публічного адміністрування не був прийнятим як загальнодержавний програмний документ. Розробка окремих нормативних актів по публічному адмініструванню на жаль не має комплексного програмного характеру. Не визначені терміни проведення реформи, її етапи і очікувані результати.

Адміністративна реформа вкрай необхідна сучасній Україні. Але її провадження можливо лише після розробки та прийняття концептуальних засад реформування публічного адміністрування, які повинні повною мірою відповідати сучасним вимогам і перспективам подальшого розвитку розвинутого суспільства.

Література

1. Конституція України : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р. : станом на 1 січня 2006 р.]. – К. : Мін-во Юстиції України, 2006. – 124 с.

2. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції / Т. О. Білозерська // Форум права. – 2007. – № 2. – С. 11–19.
3. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні: [монографія] / за заг. ред. В. Д. Бакуменка, В. М. Князева ; Кол. авт. : В. Д. Бакуменко (кер. автор. кол.), Л. М. Гогіна, І. В. Козюра, С. О. Кравченко, Ю. Г. Кальниш, Л. Г. Штика. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 172 с.
4. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія): [Монографія] / В. М. Мартиненко. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2003. – 220 с.
5. Мартиненко В. М. Інноваційна стратегія демократичного розвитку України: від місцевої демократії до демократичної держави: [Монографія] / В. М. Мартиненко. – Х.: Константа, 2004. – 225 с.

*Матвейчук Л. О.,
доктор наук з державного управління,
кандидат економічних наук, доцент,
Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка*

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ: ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сьогодні проблема інновацій стає однією із пріоритетних у публічному управлінні. Глобальні економічні процеси, розвиток інформаційного суспільства, вітчизняні процеси реформування державного устрою потребують застосування сучасних інноваційних інструментів в публічному управлінні. За таких умов, необхідні нові форми, методи, засоби в сфері державного управління, яка зазнала істотної еволюції внаслідок розвитку демократії, громадянського суспільства і трансформувалася у нову модель управління – публічне управління.

У вітчизняній науці недостатньо дослідженим залишається питання про співвідношення понять «публічне управління» та «публічне адміністрування». У широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють систему державного управління, представлену адміністративними інститутами в рамках прийнятої ієрархії влади.

Відповідно до Енциклопедії державного управління «публічне адміністрування (державне управління – за традиційною пострадянською термінологією) – це технічна складова врядування, що має здійснюватись на професійній (неполітичній) основі і чим далі, тим більше звертатиметься до залучення недержавних партнерів для спільного вирішення проблем, що постають у цій сфері управлінської діяльності» [1, с. 489]. Щодо публічного управління, український вчений Куйбіда В.С. розглядає його, як управління, яке здійснюється організованою громадськістю та представниками народу – інститутами громадянського суспільства та інститутами держави [2, с. 12].